

Акт
лісопатологічного обстеження лісових насаджень філії «Південний лісовий офіс» ДП «Ліси України», що потребують проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів

04.09.2025р.

м. Балта

Нами, головним лісопатологом ДСЛП «Херсонлісозахист» МАЄВСЬКОЮ Ксенією, провідним інженером з охорони та захисту лісу філії «Південний лісовий офіс» ДП «Ліси України» ПЕТРУКОМ Леонідом, лісничим Ананьївського лісництва та виконуючим обов'язків лісничого Жеребківського лісництва КОЛІСНІЧЕНКОМ Павлом, лісничим Лісничівського лісництва та виконуючим обов'язків лісничого Піщанського лісництва УСАТЮКОМ Андрієм, помічником лісничого Подільського (Котовського) лісництва ГОРОШИНСЬКОЮ Катериною, лісничим Слобідського лісництва НІКОЛІШЕНИМ Ігорем, виконуючим обов'язків лісничого Будеївського лісництва ГОДУНОМ Миколою, помічником лісничого Троїцького лісництва ЗАРОВНОЮ Оленою, лісничим Кодимського лісництва ПИРОГІВСЬКИМ Іваном, в період з 03.09.2025 року по 04.09.2025 року проведено лісопатологічне обстеження лісових насаджень Балтського надлісництва філії «Південний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (далі – Філія) з метою призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на загальній площі 127,3 га.

Таксаційна характеристика обстежених ділянок відповідно до Проектів організації та розвитку лісового господарства (таксаційний опис, відомості поквартальних підсумків) 2014 року, наведена в таблиці:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Площа, можлива для експлуатації	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності
					склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, м	середній діаметр, см	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар	
Ананьївське	1	1	1,2	1,2	10ДЗ+ЯЗ	48	0,6	2	15	20	110	3
Ананьївське	1	21	1,0	1,0	6ДЗЗЯЗ(60)1ЯЗ(40)	71	0,7	3	17	24	160	3
Ананьївське	6	12	2,7	2,7	6ДЗЗЯЗ1АКБ	52	0,7	3	13	20	100	3
Ананьївське	8	8	2,5	2,5	6ДЗ2ЯЗ2ЛПД	71	0,8	2	20	22	260	3
Ананьївське	8	7	0,4	0,4	5ДЗ4ЯЗ(61)1ЯЗ(40)	61	0,7	2	18	20	180	3
Ананьївське	19	13	0,7	0,7	10ДЗ	70	0,6	2	20	24	190	3
Ананьївське	20	2	3,3	3,3	10ДЗ	81	0,6	3	19	28	175	3
Ананьївське	20	3	1,8	1,8	10ДЗ+ЯЗ	75	0,7	4	17	32	160	3
Разом по лісництву			13,6	13,6								
Жеребківське	32	13	4,6	4,6	6ДЗ2ЯЗ2ЛПД	85	0,50	3	21	28	155	3
Разом по лісництву			4,6	4,6								
Будеївське	45	19	5,5	5,5	10ДЗ+КЛП+ЯЗ	111	0,60	3	23	32	240	3
Будеївське	45	23	1,3	1,3	10ДЗ	106	0,60	3	23	30	240	3
Будеївське	54	1	1,4	1,4	10ДЗ	77	0,60	3	19	24	180	3
РАЗОМ по лісництві			8,2	8,2								
Кодимське	23	12	7,6	7,6	10ДЗ+ЧП+КЛП	100	0,55	4	19	36	145	3

Кодимське	47	5	6,6	6,6	9Д31ЯЗ	80	0,6	3	18	28	180	3
Кодимське	106	2	2,2	2,2	10ДЗ	73	0,6	3	17	26	140	3
РАЗОМ по лісництві			16,4	16,4								
Лісничівське	64	9	1,3	1,3	8Д32ГЗ	63	0,7	2	19	24	190	3
Лісничівське	65	17	1,9	1,9	8Я32ДЗ	90	0,7	3	23	30	260	3
Лісничівське	66	1	6,1	6,1	9Д31ЯЗ	65	0,7	2	19	24	210	3
Лісничівське	68	1	3,5	3,5	4Д36ЯЗ	70	0,7	1	23	26	280	3
Лісничівське	68	14	2,6	2,6	7Д33ЯЗ	85	0,7	2	23	30	270	3
Лісничівське	70	12	7,5	7,5	7Д33ЯЗ+ЧШ	65	0,7	3	17	24	190	3
Лісничівське	71	4	4,8	4,8	10ДЗ	85	0,6	4	17	26	130	3
Лісничівське	87	11	5,7	5,7	8Д32ЯЗ	95	0,6	3	21	32	190	3
Лісничівське	87	22	1,2	1,2	7Д33ЯЗ	66	0,7	1	21	26	240	3
РАЗОМ по лісництві			34,6	34,6								
Піщанське	60	5	0,6	0,6	10ДЗ	70	0,8	2	19	24	250	3
Піщанське	62	19	1,4	1,4	10ДЗ+КЛГ+ЯЗ	75	0,7	3	17	18	190	3
Піщанське	63	3	6,3	6,3	5Д34ЯЗ1ЯЗЛ+КЛГ	77	0,7	1	23	28	250	3
Піщанське	63	4	2,8	2,8	4ДС3ЛПД2КЛГ1ЯЗЛ	77	0,7	1	24	32	240	3
Піщанське	63	6	3,3	3,3	9Д31КЛГ	75	0,7	1	23	24	250	3
Піщанське	63	7	3,5	3,5	6Д32КЛГ2ЯЗ	75	0,7	1	23	26	250	3
Піщанське	64	2	3,3	3,3	8Д31КЛГ1ЛПД+ЯЗ	75	0,7	1	23	24	285	3
Піщанське	64	3	5,8	5,8	6Д32ЯЗ1КЛГ1ЛПД	75	0,7	1	24	26	280	3
Піщанське	65	10	1,6	1,6	8Д31КЛП1ЧШ	60	0,8	2	19	24	230	3
РАЗОМ по лісництві			28,6	28,6								
Подільське (Котовське)	1	5	1,8	1,8	10ЯЗ+ДЗ	80	0,75	1	26	24	360	3
Подільське (Котовське)	3	7	1,7	1,7	9ЯЗ1ДЗ	75	0,70	1	24	24	260	3
Подільське (Котовське)	4	11	1,6	1,6	8Я32ДЗ	70	0,70	2	21	20	240	3
Подільське (Котовське)	76	1	3,4	3,4	5Д31АКБ3ЯЗ1КЛГ+БРС	90	0,45	4	18	36	140	3
Подільське (Котовське)	81	1	1,2	1,2	10ЯЗ+ДЗ	91	0,85	2	23	36	320	3
Подільське (Котовське)	81	2	1,3	1,3	9Д31ЯЗ	86	0,60	3	20	34	200	3
Подільське (Котовське)	81	7	2,0	2,0	8Я32ДЗ+КЛГ	85	0,70	2	22	28	240	3
Подільське (Котовське)	84	9	0,6	0,6	9ЯЗ1ДЗ+ЯЗЛ	65	0,70	3	17	18	170	3
РАЗОМ по лісництві			13,6	13,6								
Слобідське	58	3	0,9	0,9	5Д35ЯЗ	66	0,6	2	18	24	180	3
Слобідське	58	8	2,8	2,8	5Д35ЯЗ	70	0,6	2	19	22	190	3
РАЗОМ по лісництві			3,7	3,7								
Троїцьке	30	10	4,0	4,0	4АКБ(35)ЗЯВ1ВЗД2АКБ(15)	35	0,6	2	13	18	80	3
РАЗОМ по лісництві			4,0	4,0								
Всього по філії вибірково санітарних рубок на площі га:			127,3									

З метою визначення причин виникнення патологічних процесів в лісових насадженнях Балтського надлісництва Філії, призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів, було проведено лісопатологічне обстеження лінійним методом шляхом візуального обстеження стану дерев.

Обстеженням встановлено:

Представлені для лісопатологічного обстеження лісові насадження Балтського надлісництва Філії характеризуються погіршенням санітарного стану внаслідок пошкодження дерев стовбуровими шкідниками та хворобами лісу, про що свідчать характерні симптоми та ознаки пошкодження, ураження, прояви шкідливих організмів на дереві або його частині, що відбиваються на здатності виконання деревом життєвих функцій (фотосинтезу, всмоктування вологи та поживних речовин) та призводить до ослаблення дерев, зменшення приросту та послідовним всиханням.

Заплановані у вибіркову санітарну рубку по всіх лісництвах, дерева всіх листяних порід IV – VI категорії стану, з інтенсивною суховершинністю від 2/3 крони до 100%, всиханням більше половини скелетних гілок по всій висоті крони, в невеликій кількості зломи вершин, поодинокі дерева з підірваною кореневою системою, з дуго вигнутими зігнутими стовбурами, з нахилом нижньої та середньої частин стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі, поодинокі завислі дерева, також спостерігаються поодинокі дерева з виходом плодових тіл дереворуйнівних грибів – трутовиків на різній висоті дерев, які є збудниками стовбурових гнилей листяних деревних порід (дуб, ясен, липа, клен, граб, берест, осика та інші), локальне відшарування кори та пошкодження стовбуровими шкідниками, а саме короїдами, вусачами та златками.

Поодинокі на ділянках були виявлені плодові тіла: справжнього трутовика, який вражає стовбури дуба, ясеня, граба, клена, осики, липи й інші, та викликає білу «мармурову» ядрову – заболонну стовбурову гниль; несправжнього трутовика – білу ядрову смугасту стовбурову гниль, корозійного типу, центральну гниль стовбурів та товстих гілок у граба, осики та інших порід.

Своєчасне виявлення поширення трутовиків має важливе значення, так як дає змогу вчасно видаляти вражені дерева з насаджень, тим самим зменшуючи ймовірність подальшого поширення й зараженості спорами здорових дерев.

Абсолютно по всіх обстежених лісництвах, наявні поодинокі листяні дерева з ураженнями некрозо – раковими хворобами, а саме з поперечним раком дуба, коли рана охоплює 100% периметра стовбура, також наявні дерева листяних порід (ясен, дуб, клен, граб та інші породи), уражені східчастим раком, рани якого охоплені понад 1/2 периметра стовбура, зустрічаються з раковими утвореннями, заглибленими в стовбур.

Обстежені насадження акації білої по Балтському надлісництву Філії в основному - деградовані, з відсутніми приростами, на ділянках переважно суховершинні дерева, вражені стовбуровими гнилями, з глибокими тріщинами в стовбурах, з раковими утвореннями більше, ніж на 2/3 периметра (напівкулясті напливи на стовбурах й пухлини, потовщення та здуття на стовбурах), з локальним відшаруванням кори, пошкоджені стовбуровими шкідниками - під корою були виявлені ходи забиті трухою, що характерно для вусачів.

На ясеневих деревах по всіх оглянутих лісництвах поодинокі спостерігаються пошкодження стовбуровими шкідниками, при обстеженні насаджень на стовбурах, були виявлені характерні ходи для великого та малого ясеневих лубоїдів.

Висновок:

Таким чином, в обстежених лісових насадженнях Балтського надлісництва Філії відмічається пошкодження дерев стовбуровими шкідниками: короїди (лубоїди), вусачі, златки та із враженням насаджень поодинокі хворобами лісу (поперечний рак дуба, східчастий рак листяних порід, стовбурові гнилі – викликанні плодовими тілами дереворуйнівних грибів).

Довготривале знаходження насаджень в такому незадовільному санітарному стані призведе до виникнення масових осередків шкідливих організмів.

Характер всихання поодинокий та груповий, ступінь всихання слабка та середня.

На момент обстеження відведення лісових ділянок у вибіркову санітарну рубку проведено частково.

При проведенні вибірових санітарних рубок в насадженнях Балтського надлісництва Філії залишати дерева, які виконують важливі біоценотичні функції та щоб зменшення повноти насаджень не було нижче встановленого показника повноти згідно «Санітарних правил в лісах України».

Рекомендації та пропозиції:

1. В насадженнях, що втратили біологічну стійкість, пошкоджених стовбуровими шкідниками та вражених хворобами лісу, з метою недопущення розмноження та розповсюдження у прилеглих насадженнях стовбурових шкідників та хвороб лісу, здійснити заходи з поліпшення санітарного стану лісів із застосуванням найефективніших методів та технологій відповідно до вимог встановлених «Санітарними правилами в лісах України».

2. З метою поліпшення санітарного стану лісів, обстежені насадження потребують проведення **вибіркової санітарної рубки на загальній площі 127,3 га.**

3. ДСЛП «Херсонлісозахист» рекомендує лісовій охороні Філії здійснювати моніторинг за поширенням шкідників лісу та проводити наземні біологічні заходи боротьби із шкідниками лісу, а саме розвішування гнізд для птахів. В осередках розмноження комах-камбіофагів викладати зрубані дерева, які будуть пастками для шкідників і вилучатимуться після заселення їх шкідниками (ловильні дерева).

4. Заходів з поліпшення санітарного стану лісів виконувати згідно вимог «Санітарних правил в лісах України», затверджених постановою КМУ від 27.07.1995р. №555.

Акт складений в 3-х примірниках.

Додаток: фотофіксація.

Головний лісопатолог
ДСЛП «Херсонлісозахист»

Ксенія МАЄВСЬКА

Провідний інженер з охорони та захисту лісу
філії «Південний лісовий офіс» ДП «Ліси України»

Леонід ПЕТРУК

Лісничий Ананьївського лісництва та
в.о. лісничого Жеребківського лісництва

Павло КОЛІСНІЧЕНКО

Лісничий Лісничівського лісництва та
в.о. лісничого Піщанського лісництва

Андрій УСАТЮК

Помічник лісничого
Подільського (Котовського) лісництва

Катерина ГОРОШИНСЬКА

Лісничий Слобідського лісництва та

Ігор НІКОЛШЕН

В.о. лісничого Будейвського лісництва

Микола ГОДУН

Помічник лісничого Троїцького лісництва

Олена ЗАРОВНА

Лісничий Кодимського лісництва

Іван ПИРОГІВСЬКИЙ